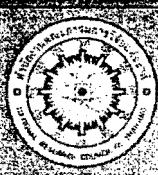

Thailand Research Expo 2011

การนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ ๒๕๕๔

Thailand Research Symposium 2011 Proceedings

๓๓

ด้านสิ่งแวดล้อมและภาวะโลกร้อน

ระหว่างวัน “การนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ ๒๕๕๔” (Thailand Research Expo 2011)

วันที่ ๒๖-วันอังคารที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔

ณ ศูนย์ประชุมบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร

www.nrct.go.th

National Research Council of Thailand (NRCT)

Oral Presentation

ชื่อเรื่อง : ศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา บ้านแสมชาด ตำบลบางครอก อำเภอป่าสัก จังหวัดเพชรบุรี

Title : Local Community Potency in Ecotourism Management Case study: BanSamaeChai, T. BangKrok, A. BanLeam, Phetchaburi province. BanLeam, Phetchaburi province.

ชื่อเจ้าของผลงาน : ดร.สรวษรยา ชื่อเลื่อม (MR. Sawanya Sueleum)

สังกัด : มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ร่วมวิจัย :

1. นางสาวสกุลรัตน์ รามสูตร
2. นางสาวอัญญารณ ทันยาทรพ์

สังกัด : มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา บ้านแสมชาด ตำบลบางครอก อำเภอป่าสัก จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทชุมชนบ้านแสมชาด และ ศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพด้านความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชน ศักยภาพด้านความพร้อมของบุคลากร ศักยภาพด้านความพร้อมของ สิ่งอำนวยความสะดวกและศักยภาพด้านความพร้อมในการจัดการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาเอกสารและวิจัยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้นำชุมชนและชาวบ้านชุมชนบ้านแสมชาด

ผลการศึกษาพบว่าชุมชนแสมบ้านชาดังอยู่บริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำเพชรบุรี มีลักษณะเป็นน้ำกร่อย พันธุ์ไม้เด่นในพื้นที่ คือ ต้นแสม ต้นโงง กอง แหลม แตงโม ฯลฯ และมีความสำคัญในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวของท่องเที่ยวตามธรรมชาติจำนวนมาก การดำรงชีวิตของคนในชุมชนยังคง รูปแบบครอบครัวขยายพึ่งพาอาศัยในระบบเครือญาติ ศักยภาพด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญคือระบบน้ำตกป่าชายเลน และแหล่งน้ำที่ห้อย ศักยภาพด้านบุคลากรในส่วนของผู้นำชุมชนและชาวบ้านยอมรับการพัฒนาให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่ยังขาดความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว การบริการและการสื่อความหมาย ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ระบบไฟฟ้า ประปา เส้นทางรถยนต์เข้าถึงชุมชน แต่ในส่วนของที่พักยังไม่เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยว และด้านการจัดการ ชาวบ้าน มีการรวมกลุ่มกันเพื่อเพิ่มศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว ตามความพร้อมและความตัดของคนเอง เช่น กลุ่มขับเรือนำเที่ยว กลุ่มที่พัก กลุ่มทำอาหาร เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามยังพบข้อจำกัดด้านการส่งเสริมของหน่วยงานภายนอกทั้งในด้านงบประมาณและการอบรมให้ความรู้

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และ ระดับประเทศ นำไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชน เพื่อเสริมสร้างรายได้จากการ ท่องเที่ยวอันเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนต่อไป

Oral Presentation

Abstract

The objective of this study was to study the local community potency in ecotourism management, base on 4 aspect, tourism natural resource, local community potency, facilities potency and management system potency. Data were collected by surveying, observation and in-depth interviews the local community, the community leaders officially and leader's retreat.

The results, Bansamaechai located on the Phetchaburi river estuary, T. BangKrok, A. BanLeam, Phetchaburi province, have been influence from brackish water that effect on biodiversity, especially mangrove forest and firefly habitat. Rhizophora was the dominant species. Tourism natural resource potency was high, mangrove forest and firefly. Infrastructure, electricity, water supply access to this area. Local community potency was low, lack of knowledge about ecotourism management and tourism including not supporting from relevant external organization facilities and management system.

The result was useful for the both local community, government and concerned organization for managing, would virtually set up the development policy and ecotourism management .

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกดีนั้นตัวเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ต่างก็พยายามหารูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ๆ ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น (เมธี ปิยะกุล 2548) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เข้ามายึดกระasseในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ในขณะเดียวกันการท่องเที่ยวโดยชุมชนก็ได้เริ่มก่อตัวขึ้น เดิมโดยคู่บ้านไปกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของตน โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่บ้านสมชาย ตำบลบางครอก อำเภอป่าสัก จังหวัดเพชรบุรี ก็เป็นตัวอย่างที่มีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยเฉพาะป่าชายเลนที่นักอนุรักษ์มีคุณค่าต่อระบบ生นิเวศสิ่งแวดล้อมแล้วยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมแห่งหนึ่ง เนื่องจากความสวยงามของพืชพรรณไม้ ทิวทัศน์ธรรมชาติ และสั่งนิชิตในป่าชายเลน ก่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การล่องเรือชมระบบนิเวศป่าชายเลน ชนทึ่งห้อยโภคภัณฑ์ เป็นต้น โดยเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เกิดการกระจายรายได้จากการจ้างงาน การประกอบอาชีพและการขายสินค้าและบริการ นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อศึกษาบริบทชุมชนบ้านสมชาย ด้านสังคม ประเพณีวัฒนธรรม และทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชนบ้านสมชายในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Oral Presentation

นิยามศัพท์

- ศักยภาพของชุมชนบ้านแส漫ชายในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง ความพร้อมของชุมชนบ้านแส漫ชาย ทั้งด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชน ด้านบุคลากรในชุมชน ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการจัดการ
- ความพร้อมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชน หมายถึง ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในชุมชน
- ความพร้อมด้านบุคลากรในชุมชน หมายถึง บุคลากรที่อยู่ในชุมชนอันประกอบด้วยผู้นำชุมชนและชาวบ้านในชุมชน
- ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ระบบไฟฟ้า ระบบประปาและเส้นทางการคมนาคม
- ความพร้อมด้านการจัดการ หมายถึง การดำเนินการจัดการการท่องเที่ยว การบริการ การป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีจุดเด่นเฉพาะถี่นและแหล่งทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของคนในชุมชน หมู่บ้านแส漫ชาย ตำบลคลองครก อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวความคิด

การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

ผู้จัดได้ประยุกต์เทคนิค SWOT Analysis ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ม.บ.ป.) มาใช้ในการประเมินศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีหลักการประกอบด้วยการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค กล่าวคือ

จุดแข็ง หรือ S = Strengths หมายถึง สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบทบาท ซึ่งองค์กรนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึง การดำเนินงานภายใต้ ที่องค์กรสามารถทำได้ดี และเป็นการพิจารณาปัจจัยภายในชุมชนว่ามี ส่วนดีความเข้มแข็ง ความสามารถ ศักยภาพ ส่วนที่ส่งเสริมความสำเร็จจะพิจารณาในด้านต่าง ๆ

จุดอ่อน หรือ W = Weaknesses คือ หมายถึง สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบและต้องความสามารถซึ่งองค์กรไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายใต้ที่องค์กรทำได้ไม่ดี และเป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกว่ามีสภาพเป็นเช่นไร มีการเปลี่ยนแปลงใดที่เป็นประโยชน์หรือโอกาสอันดีต่อชุมชน

โอกาส หรือ O = Opportunities หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร และเป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกว่ามีสภาพเป็นเช่นไร มีการเปลี่ยนแปลงใดที่เป็นประโยชน์หรือโอกาสอันดีต่อชุมชน

อุปสรรค หรือ T = Threats หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร และเป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรคหรือภาวะคุกคามซึ่งก่อให้เกิดผลเสียหรือข้อจำกัด ต่อชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้จัดได้ประยุกต์องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544 : 3) มาใช้ในการประเมินศักยภาพโดยพิจารณาจาก 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านพื้นที่ โดยศึกษาสภาพธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถี่น และแหล่ง

Oral Presentation

วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศ 2) องค์ประกอบด้านการจัดการ โดยศึกษาการจัดการครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การป้องกัน การกำจัดคอมพิช และการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต 3) องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ โดยศึกษากระบวนการเรียนรู้ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบบินิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่ออันท่องเที่ยว 4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม โดยศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนท้องถิ่น ในการมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน การปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมเป็นรากฐานทรัพยากรท่องเที่ยว

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และลักษณะของพื้นฐานที่มีองค์ประกอบหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรในพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรม และด้านบุคลากรในองค์กร เข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อองค์ประกอบที่สมบูรณ์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาบ้านแสมชา ตำบลบางครอก อำเภอป่าสัก จังหวัดเพชรบุรี ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative study) โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้นำชุมชน และชาวบ้าน ตลอดจนการสำรวจและศึกษาศักยภาพชุมชนในด้านความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชน ด้านบุคลากร ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงด้านการจัดการ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาจะนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis ในการวิเคราะห์ที่จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของชุมชน และนำเสนอในรูปแบบของการพัฒนาความ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 บริบทชุมชน

ชุมชนบ้านแสมชาด้วยตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำเพชรบุรี ในพื้นที่ตำบลบางครอก อำเภอป่าสัก จังหวัดเพชรบุรี ลักษณะของชุมชนมีการกระจายตัวของครัวเรือนเพื่อขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้คนในหมู่บ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนสถานที่สำคัญ 1 แห่ง คือ วัดเขาตะเครา ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในชุมชนคือป่าชายเลนที่มีพันธุ์ไม้สน โงกง และจากเป็นพันธุ์ไม้เด่น และพบที่ห้อยบริเวณพื้นที่ป่าชายเลนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม แหล่งน้ำที่ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภคและการเกษตรกรรมมาจากน้ำประปา คลองชลประทาน น้ำฝนและคลองธรรมชาติ บ้านแสมชาอยังคงประเพณีวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากกิจกรรมการละเล่นที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในเดือนสีและเทศกาลสงกรานต์ กิจกรรมรณรงค์ดำเนินการ และในช่วงเดือนสิบสองนี้แข่งเรือพายประเพณี ที่วัดเขาตะเครา

ส่วนที่ 2 ศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การศึกษาศักยภาพของชุมชนบ้านแสมชาในการจัดการการท่องเที่ยวเชิง พิจารณาจากปัจจัย 4 ด้าน คือ 1) ความพร้อมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชน 2) ความพร้อมของชุมชนในด้านบุคลากร 3) ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และ 4) ความพร้อมด้านการจัดการ ผลการศึกษาอธิบายได้ดังนี้

Oral Presentation

1. ความพร้อมด้านทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชน

ชุมชนบ้านสมชายมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นจุดแข็งที่สำคัญคือทรัพยากรป่าชายเลน ประกอบกับมีแม่น้ำบางตะบูนไหลผ่านชุมชน ทำให้สภาพแวดล้อมเหมาะสมกับการดำรงชีวิตของทิงห้อย ซึ่งจะนำไปได้เป็นจานวนมากในช่วงฤดูฝนและฤดูหนาว ประมาณเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม นับเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่อ่อนไหวประโภชนในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามยังมีจุดอ่อนคือยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย ส่วนโอกาสในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้ เนื่องจากพื้นที่ชุมชนอยู่ไม่ห่างจากวัดเขาตลาดคราชซึ่งเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย ลักษณะที่สำคัญคือคุ้งของหมู่บ้านในพื้นที่ ใกล้เคียงกันของตำบลสมแพรกรซึ่งมีลักษณะทรัพยากรท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน ทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการท่องเที่ยวมากขึ้น

2. ความพร้อมของชุมชนในด้านบุคลากร

สำหรับจุดแข็งของชุมชนบ้านสมชายคือชุมชนและผู้นำชุมชนมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยยอมรับและเห็นด้วยในการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของความพร้อมในระดับบุคคลที่มีความตัดสินใจด้าน เช่น การขับเรือนำเที่ยว การทำอาหาร การบริการ ฯลฯ จึงต้องอาศัยการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มศักยภาพความพร้อมในการบริการนักท่องเที่ยว ทำให้ไม่สามารถประกอบกิจการเพียงรายเดียวซึ่งคงต้องใช้ระบบเกือกูลกันในชุมชน รวมถึงชาวบ้านในชุมชนยังขาดความรู้ด้านการท่องเที่ยว ขาดผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการสื่อความหมายเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยว ในอนาคตหากได้รับการอบรมและสนับสนุนจากองค์กรภายนอก ฝึกอบรมหลักนักคุณทศกิจให้กับชาวบ้าน ก็จะเป็นโอกาสที่ชุมชนสามารถพัฒนาไปได้ ในส่วนของผู้นำมีความพร้อมในการจัดอันวยความสะดวกต่างๆ แก่ชาวบ้านในชุมชนในการจัด กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ประกอบกับมีประชากรชาวบ้านซึ่งมีความรู้ด้านภูมิปัญญาอ่องดีน และสามารถให้ความรู้แก่ผู้มาเยือน แต่มีจุดอ่อนคือผู้นำชุมชนขาดความรู้ด้านการจัดการท่องเที่ยวและขาดการวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวให้กับชุมชนของตนเองซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามโอกาสการพัฒนาของบ้านสมชายได้รับการประชาสัมพันธ์โดยการท่องเที่ยวของจังหวัดบนหน้าเว็บไซต์

3. ความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

หมู่บ้านสมชายมีความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน อาทิ เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบประปาและเส้นทางถนนต่อและรถสองแถวที่สามารถเข้าถึงในพื้นที่ได้โดยสะดวก และการคมนาคมทางเรือภายในหมู่บ้าน รวมถึงที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวมีจำนวนไม่มากเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวอีกทั้งยังไม่ได้มาตรฐานโฮมส เทย์ไทย เนื่องจากชาวบ้านดำเนินการตามศักยภาพความรู้ความสามารถของตนเองโดยไม่ได้รับการอบรมให้ความรู้จักหน่วยงานภายนอก โอกาสของบ้านสมชายจากระบบทการสื่อสารทางอินเตอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงได้ในทุกกลุ่มคน ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวได้จากเว็บไซต์จังหวัด แต่อุปสรรคของบ้านสมชายนี้เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ที่ดีเกี่ยวกับการชมห้องน้ำของตำบลสมแพรกร และสถานที่ท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงอีกมากมาย ทำให้เกิดความหลากหลายของทางในการท่องเที่ยว เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวเริ่มนึกถึงการเดินทางมากขึ้น

4. ความพร้อมด้านการจัดการ

ชาวบ้านในชุมชนมีความคิดเห็นว่าทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนเป็นสาธารณูปโภคที่ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะใช้ประโยชน์ได้และมีส่วนร่วมกันดูแลรับผิดชอบ ทุกคนในชุมชนจึงเกิดความร่วมมือที่จะป้องกันการกระทำที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับจุดอ่อนของบ้านสมชายนี้เนื่องจากรายได้หลักของชาวบ้านยังคงพึ่งพาการสานตับจาก ผ้าถ่านไม้ไผ่ ก็จะทำให้บางครั้งรายได้ไม่

Oral Presentation

เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ และนักท่องเที่ยวจำนวนมากเพียงช่วง 2 เดือน คือเดือนพฤษจิกายน และเดือนธันวาคมเท่านั้น ส่วนโอกาสของบ้านแส漫เนื่องจากการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี มีการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดลงบนหน้าเว็บไซต์ ทำให้มีคนรู้จักบ้านแสມชายมากขึ้น สำหรับอุปสรรคของบ้านแสມชายยังขาดหน่วยงานใดที่จะเข้ามาช่วยเหลือ ด้านการฝึกอบรมให้กับชาวบ้านให้สามารถด้วยตัวเองได้

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ ศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมู่บ้านแสມชาย ตำบลบางครอก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบร่วมกันของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติภายนอกในชุมชนที่สำคัญคือทรัพยากรป่าชายเลนซึ่งเป็นระบบนิเวศธรรมชาติที่เอื้ออำนวยอย่างมากต่อการเป็นแหล่งอาหารของมนุษย์และสัตว์ต่างๆ ตลอดจนการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน เช่น การสานตับจากและทำการท่องเที่ยว ชาวบ้านในชุมชนและผู้นำชุมชนมีความต้องการที่จะพัฒนาพื้นที่ของตนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่ยังขาดความพร้อมทั้งทางด้านความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว การบริการ การสื่อความหมายและขาดการสนับสนุนจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในอนาคตหากได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกก็จะสามารถเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชนได้ ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชนไม่ว่าจะเป็นระบบไฟฟ้า ประปา การคมนาคมมีความพร้อม แต่ขาดความพร้อมของการบริการที่พัฒนาที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

การเก็บข้อมูลภาคสนามครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูล เนื่องจากที่พักรแรมในพื้นที่มีเพียงแห่งเดียว ทำให้กลุ่มผู้วิจัยไม่สามารถฝึกตัวอยู่ในพื้นที่ศึกษาได้เป็นเวลานาน โดยต้องเดินทางไปกลับในการเก็บข้อมูล ทำให้ขาดข้อมูลเชิงลึกในบางด้านซึ่งหากได้ข้อมูลล้วนนี้ก็จะทำให้งานวิจัยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้ได้ข้อมูลอีกมิติหนึ่ง อันจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นในการนำไปประกอบการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนต่อไป

บรรณานุกรม

กองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : บริษัท อัลชา จำกัด, 2544

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว. ม.ป.ป. กรุงเทพฯ : กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2549.

เมธ ปิยะกุล. “การพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การปกครองท้องถิ่น.” บทความโครงการสารสัมพันธ์เครือข่ายเพื่อการพัฒนาท่องเที่ยวที่ยั่งยืน.(ธันวาคม 2548), 2548.